

Interviewguide

Projekt Generations · Dansk Muslims Union

Denne interviewguide skal ikke bruges som en fast liste af spørgsmål, der skal gennemgås fra start til slut. Temaerne og spørgsmålene er tænkt som mulige indgange til den ældres erindringer.

Formålet er at hjælpe den ældre med at aktivere hukommelsen gennem konkrete minder, oplevelser og fortællinger. Hvis der opstår en interessant historie undervejs, er det vigtigt at følge fortællingen og stille opfølgende spørgsmål frem for at gå videre til næste emne.

Gode opfølgende spørgsmål

- Hvad skete der så?
- Kan du fortælle lidt mere om det?
- Hvordan var det?
- Hvem var sammen med dig?
- Hvad gjorde du så?
- Hvad husker du bedst?
- Hvordan var det for dig?
- Hvad tænker du om det i dag?

Undgå at afbryde en fortælling for at komme videre til næste emne. Det er ofte i de små detaljer og konkrete historier, at de mest interessante fortællinger opstår.

En god tilgang kan være at bevæge sig fra:

Det nære → Det konkrete → Erindringen → Den større livshistorie

Hverdagen lige nu

Start med den ældres aktuelle liv og hverdag.

- Hvordan ser en almindelig dag ud for dig?
- Hvad plejer du at lave om morgenen?
- Hvem ser du i løbet af en almindelig uge?
- Hvad kan du bedst lide at lave?
- Er der noget, du savner at kunne gøre?
- Hvad gør dig glad i hverdagen?

Opfølgende spørgsmål:

- Har du altid haft sådan en hverdag?

Bolig og omgivelser

Spørgsmål om hjem, bolig og omgivelser kan vække mange minder.

- Hvad kan du bedst lide ved at bo her?
- Hvem bor i nærheden?

- Hvordan er dine naboer?
- Hvor har du tidligere boet?
- Hvordan var det sted?
- Kan du huske den første bolig, du havde i Danmark?
- Hvad var anderledes dengang?

Det kan også være relevant at spørge til ting i hjemmet som billeder, møbler, køkkenredskaber og fotografier.

Familie og relationer

Familien kan bruges som indgang til fortællinger om liv, relationer og erfaringer.

- Hvem er de mennesker, du er mest sammen med?
- Hvordan plejer I at være sammen?
- Hvad laver I, når familien mødes?
- Hvordan er det at være bedsteforælder?
- Hvad laver du sammen med dine børnebørn?
- Hvad er vigtigt for dig i familien?
- Er der noget, du synes har ændret sig i familien gennem årene?

Opfølgende spørgsmål:

- Du siger, at det var anderledes dengang. Hvordan var det?

Mad, måltider og gæstfrihed

Mad og måltider kan åbne for minder om familie, hverdag, hjemland og traditioner.

- Hvad plejer du at spise?
- Hvem laver maden hjemme hos jer?
- Hvad lavede din mor eller far, da du var barn?
- Er der mad, du stadig laver, som du lærte hjemmefra?
- Hvad spiser I, når familien kommer på besøg?
- Er der noget mad, du savner?
- Er der noget, du først lærte at spise eller lave efter du kom til Danmark?

Arbejde og det, man har lavet i livet

Spørgsmål om arbejde kan åbne for fortællinger om uddannelse, muligheder og livsforløb.

- Hvad har du brugt det meste af dit liv på?
- Hvordan så en almindelig arbejdsdag ud?
- Hvad kunne du godt lide ved dit arbejde?
- Hvem arbejdede du sammen med?
- Kan du huske din første arbejdsplads?
- Hvordan var det at arbejde i Danmark?
- Har dit arbejde ændret sig gennem tiden?

Danmark: At komme hertil og skabe et liv

Spørgsmål om de første år i Danmark.

- Kan du huske den første bolig, du havde her?
- Hvem kendte du, da du kom?
- Hvem hjalp dig med praktiske ting?
- Hvordan fandt du ud af, hvordan tingene fungerede?
- Hvad var let?
- Hvad var svært?
- Hvornår begyndte Danmark at føles som et sted, du kendte?
- Var der noget, du blev overrasket over?
- Hvad husker du tydeligst fra de første år?

Senere i interviewet:

- Hvis du tænker tilbage på dengang, du kom til Danmark, hvad husker du så bedst?

Hjemlandet og barndommen

Spørgsmål om opvækst, familie og hverdagsliv.

- Hvor voksede du op?
- Hvordan så der ud, hvor du boede?
- Hvem boede sammen med dig?
- Hvad lavede du som barn?
- Hvordan så en almindelig dag ud?
- Hvad legede I?
- Hvad spiste I?
- Hvem var du mest sammen med?
- Er der et sted fra din barndom, du stadig husker tydeligt?

Opfølgende spørgsmål:

- Hvad er det, du især husker ved det sted?

Venskaber og sociale relationer

Spørgsmål om relationer gennem livet.

- Hvem plejede du at være sammen med?
- Hvem besøger du?
- Hvordan lærte du dine venner at kende?
- Hvad lavede I sammen?
- Har du stadig kontakt med mennesker fra dengang?
- Hvordan har dine relationer ændret sig gennem livet?

Der kan spørges både til familie og personer uden for familien.

Fritid, interesser og steder

Spørgsmål om aktiviteter, interesser og betydningsfulde steder.

- Hvad kan du godt lide at lave?
- Hvor plejer du at tage hen?
- Er der steder i Aarhus eller Danmark, du holder særligt af?
- Hvor plejede du at tage hen tidligere?
- Har du haft nogle hobbyer?
- Hvad lavede du, da du var yngre?

Højtider, traditioner og religion

Spørgsmål om traditioner, højtider og værdier.

- Hvilke dage eller højtider betyder noget for dig?
- Hvordan plejer I at fejre dem?
- Hvordan gjorde I, da du var yngre?
- Er der noget, I gør i familien, som du synes er vigtigt at føre videre?
- Er der noget, der har ændret sig?
- Er der noget, du gør anderledes i dag end tidligere?

Hvis religion kommer op i samtalen:

- Hvad betyder det for dig?
- Har det altid været sådan?
- Har det ændret sig gennem livet?

Forandringer gennem livet

Spørgsmål om livets udvikling og erfaringer.

- Når du tænker på dit liv, hvad synes du har ændret sig mest?
- Hvad er blevet bedre?
- Hvad er blevet anderledes?
- Er der noget, du savner fra tidligere?
- Er der noget, du er glad for er blevet anderledes?
- Hvad synes du er vigtigt, at yngre mennesker ved om dit liv?

At blive ældre

Disse spørgsmål kan anvendes senere i interviewet, når der er opbygget tillid.

- Hvordan synes du, det er at blive ældre?
- Hvad betyder det for din hverdag?
- Er der ting, du gør anderledes i dag?
- Hvem hjælper dig, hvis du har brug for hjælp?
- Hvem hjælper du selv?

- Hvad betyder det for dig at kunne klare tingene selv?
- Hvad betyder familien for dig, når man bliver ældre?

Disse spørgsmål kan åbne for fortællinger om omsorg, selvstændighed, familie og hverdagsliv.